A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2018. július 25.*

„Fellebbezés – Vámunió – 2913/92/EGK rendelet – 239. cikk – Behozatali vámok elengedése – Lenszövet behozatala Lettországból 1999 és 2002 között – Különleges helyzet – Felügyeleti és ellenőrzési kötelezettség – A vámhatóságok állítólagos korrupciója – Nem eredeti szállítási bizonyítvány – Kölcsönös bizalom”

A C-574/17 P. sz. ügyben,

az **Európai Bizottság** (képviselik: A. Caeiros és B.-R. Killmann, meghatalmazotti minőségben)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2017. szeptember 28-án benyújtott fellebbezése tárgyában,

a másik fél az eljárásban:

a **Combaro SA** (székhelye: Lausanne [Svájc], képviseli: D. Ehle Rechtsanwalt)

felperes az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: L. Bay Larsen tanácselnök (előadó), J. Malenovský, M. Safjan, D. Šváby és M. Vilaras bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: német.

Ítéletet

1 Fellebbezésében az Európai Bizottság az Európai Unió Törvényszéke 2017. július 19-i Combaro kontra Bizottság ítéletének (T-752/14, a továbbiakban: megtámadott ítélet, EU:T:2017:529) hatályon kívül helyezését kéri, amely ítéletben a Törvényszék megsemmisítette a 2014. július 16-i C(2014) 4908 végleges bizottsági határozatot, amely megállapította, hogy egy meghatározott esetben a behozatali vám elengedése nem indokolt (REM 05/2013) (a továbbiakban: vitatott határozat).

Jogi háttér

A társulási megállapodás

2 A Lett Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló megállapodás (HL 1998. L 26., 3. o., a továbbiakban: társulási megállapodás) 34. cikke a következőképpen fogalmazott:

„A [»származó termékek« fogalmának és a közigazgatási együttműködés módszereiről szóló] 3. jegyzőkönyv meghatározza az e megállapodás által előírt tarifális preferenciák alkalmazásához szükséges származási szabályokat, valamint a közigazgatási együttműködés módszereit.”

3 Az Európai Közösség, az Európai Atomenergia-közösség és az Európai Szén- és Acélközösség, másrészről a Lett Köztársaság között létrejött, a szabadkereskedelemről és a kereskedelemmel kapcsolatos ügyekről szóló megállapodás alapján elfogadott 1/97 vegyes bizottsági határozatban szereplő módosításainak elfogadásáról szóló, az Európai Közösségek és azok tagállamai és a Lett Köztársaság közötti Társulási Tanács 1998. december 2-i 4/98 határozatával (HL 1999. L 6., 10. o.) módosított 3. sz. jegyzőkönyvének (a továbbiakban: 3. sz. jegyzőkönyv) a „származó termékek” és a közigazgatási együttműködés módszereire vonatkozó 16. és 17. cikke előírja, hogy a Lettországból származó termékekre a kedvezmény társulási megállapodás rendelkezései az exportáló ország vámhatóságai által kiállított EUR.1 szállítási bizonyítvány benyújtása ellenében alkalmazható.

4 E jegyzőkönyv 31. cikkének (2) bekezdése ekképp rendelkezett:

„E jegyzőkönyv megfelelő alkalmazásának biztosítása céljából a Közösség és Lettország az illetékes vámigazgatási szerveken keresztül segítik egymást az EUR.1 bizonyítványok, […] hitelességének […] ellenőrzésében […]”

5 Az említett jegyzőkönyvnek „A származási igazolások ellenőrzése” című 32. cikke (1), (3) és (5) bekezdése előírta:

„(1) A származási igazolások utólagos ellenőrzését szúrópróbaszerűen vagy akkor kell elvégezni, ha az importáló ország vámhatóságainak alapos okuk van kételkedni az ilyen okmányok valódiságában vagy az érintett termékek származó minősítésében, illetve e jegyzőkönyv egyéb követelményeinek teljesítésében.

[…]

(3) Az ellenőrzést az exportáló ország vámhatósága végzi el. E célból jogukban áll, hogy bekérjenek bármilyen bizonyítékot és megvizsgálják az exportőr könyvelését, vagy bármilyen egyéb szükségesnek tartott ellenőrzést elvégezzenek.

[…]

(5) Az ellenőrzést kérő vámhatóságokat a lehető leghamarabb értesítik annak eredményeiről. Az eredményeknek világosan jelezniük kell, hogy hitelesek-e az okmányok, és hogy az érintett termékek […] Lettországból származónak tekintendők-e, és megfelelnek e jegyzőkönyv egyéb követelményeinek.”

A Vámkódex

6 A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL 1992. L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o.; a továbbiakban: Vámkódex) 239. cikkének (1) bekezdése előírja:

„A behozatali […] vámokat […] olyan helyzetekben is vissza lehet fizetni vagy el lehet engedni:

[…]

– amelyek olyan körülményekből adódnak, amelyeket nem az érintett személynek tulajdonítható megtévesztés vagy nyilvánvaló hanyagság okozott. A bizottsági eljárásnak megfelelően kell meghatározni azokat a helyzeteket, amelyekben ez a rendelkezés alkalmazható, és azokat az eljárásokat, amelyeket ennek érdekében követni kell. […]”

A végrehajtási rendelet

7 A 2003. július 25-i 1335/2003/EK bizottsági rendelettel (HL 2003. L 187., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 13. kötet, 463. o.) módosított, a 2913/92 rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1993. július 2-i 2454/93/EGK bizottsági rendelet (HL 1993. L 253., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. kötet, 6. fejezet, 3. o., a továbbiakban: végrehajtási rendelet) 899. cikkének (2) bekezdése így rendelkezik:

„Egyéb esetekben, kivéve ha az ügyet a 905. cikk alapján a Bizottság elé kell utalni, a döntéshozó vámhatóság maga határoz a behozatali […] vám visszafizetéséről vagy elengedéséről, amennyiben a körülményekből eredő olyan különleges helyzet áll fenn, amelynek során sem megtévesztő magatartás, sem nyilvánvaló gondatlanság nem róható fel az érintett személynek.

[…]”

8 A végrehajtási rendelet 905. cikkének (1) bekezdése előírja:

„Ha a Vámkódex 239. cikkének (2) bekezdése alapján visszafizetés vagy elengedés iránt benyújtott kérelmet olyan bizonyíték támasztja alá, amely olyan körülményekből eredő különleges helyzetet képezhet, amelynek során az érintett személynek sem megtévesztés, sem nyilvánvaló gondatlanság nem róható fel, a döntéshozó vámhatóság tagállama köteles az ügyet a 906–909. cikkben megállapított eljárás szerinti határozathozatal céljából a Bizottság elé utalni, amennyiben:

– a vámhatóság úgy ítéli meg, hogy a különleges helyzet a Bizottság kötelezettségmulasztásának eredménye […]”

A jogvita előzményei

9 A jogvita előzményeit a megtámadott ítélet 1–28. pontja ismerteti.

10 A vitatott határozat tárgya az Európai Unióba Németországon keresztül 1999. december 10. és 2002. június 10. között a Combaro SA által behozott olyan lenszövetre vonatkozó behozatali vámokat érintette, amelynek a lett preferenciális származását nem bizonyították.

11 A lett preferenciális származással rendelkező textiláruk ebben az időszakban a társulási megállapodás értelmében mentesültek behozatali korlátozások alól. E textiláruk csak akkor élveztek vámmentességet, ha az importőr igazolta származó helyzetüket a behozatali tagállam vámhatóságai előtt a lett hatóságok által a kivitel során kiállított EUR.1 szállítási bizonyítvánnyal.

12 Az ügyben a Combaro a társulási megállapodáson alapuló vámmentesség kedvezményében részesült, amelyek a német vámhatóságok biztosítottak 51 szállítási bizonyítvány alapján (a továbbiakban: vitatott bizonyítványok).

13 A dán vámhatóság jelzését követően az Európai Csalásellenes Hivatal (OLAF) tényfeltáró látogatást tett Lettországban. Az OLAF-jelentést követően a Bizottság 2002. szeptember 11-én kölcsönös segítségnyújtási értesítést küldött a tagállamoknak, amelyben a Lettországból származó lenszövet valamennyi behozatalának ellenőrzését kérte.

14 A német vámhatóságok ezt követően kérték a lett vámhatóságoktól a vitatott bizonyítványok utólagos ellenőrzését. A lett vámhatóságok 2003. április 7-i, május 2-i és május 7-i leveleikben (a továbbiakban együtt: 2003. évi levelek) a következőképpen válaszoltak a német vámhatóságok kéréseire:

„[a] [vitatott] bizonyítványok nem szerepelnek a vámhatóság nyilvántartásában. Azokat nem a lett vámhatóságok állították ki, ennek következtében érvénytelennek kell azokat tekinteni.”

15 A német vámhatóságok 2003. július 3-i határozatukkal úgy döntöttek, hogy eljárást indítanak az említett bizonyítványoknak megfelelő behozatali vámok utólagos beszedése iránt.

16 Időközben az OLAF ösztönzésére a dániai behozatal céljából bemutatott szállítási bizonyítványokra vonatkozó szakértői vélemények készültek. E szakértői véleményekből egyfelől az következett, hogy az e bizonyítványokon szereplő bélyegzőlenyomatok valószínűleg eredetiek voltak, másfelől pedig az említett bizonyítványokon szereplő aláírások viszonylag nagy valószínűséggel a lett vámhivatal egyik tisztviselőjétől származtak.

17 A Finanzgericht München (müncheni adóügyi bíróság) határozatát követően a Bundesministerium der Finanzen (szövetségi pénzügyminisztérium, Németország) arra kérte a felperest, hogy fejtse ki álláspontját, és 2013. szeptember 3-án a Vámkódex 239. cikke alapján kérelmet nyújtott be a Bizottsághoz a behozatali vámok elengedése iránt. A Bizottság ennek következtében megindította a REM 05/2013 eljárást.

18 2014. július 16-án a Bizottság elfogadta a vitatott határozatot.

19 E határozat (32) preambulumbekezdésében a Bizottság kifejtette, hogy nem állt fenn a Vámkódex 239. cikke értelmében vett olyan különleges helyzet, amely a lett vámhatóságok mulasztásának tudható be, mivel nem tudott arra a következtésre jutni, hogy e hatóságok részt vettek a vitatott bizonyítványok kiállításában.

20 A Bizottság azt is megvizsgálta, hogy ő maga követett-e el mulasztást a társulási megállapodás megfelelő alkalmazásának felügyelete keretében. A vitatott határozat (36)–(41) preambulumbekezdésében a Bizottság megállapította, hogy magatartása nem alapoz meg különleges helyzetet.

21 A Bizottság azt követően, hogy e határozat (45) preambulumbekezdésében megállapította, hogy a behozatali vámok elengedése a Vámkódex 239. cikkének értelmében vett különleges helyzet hiányában nem volt igazolt, a megtámadott határozat (48)–(52) preambulumbekezdésében hozzátette, hogy a felperes nem a megkövetelt gondosságot tanúsította.

A Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott ítélet

22 A Törvényszék Hivatalához 2014. november 12-én érkezett keresetlevelével a Combaro a vitatott határozat megsemmisítésére irányuló keresetet terjesztett elő. E kereset alátámasztására a Combaro a Vámkódex 239. cikkének megsértésére alapított egyetlen jogalapra hivatkozott.

23 A megtámadott ítéletben a Törvényszék megsemmisítette a vitatott határozatot, és a Bizottságot kötelezte a saját költségeinek viselésére, valamint a Combarónál felmerült költségek viselésére.

A felek kérelmei

24 Fellebbezésében a Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;

– utasítsa el az első fokon a Combaro által benyújtott keresetet, és

– a Combarót kötelezze a fellebbezési eljárás és az elsőfokú eljárás költségeinek a viselésére.

25 A Combaro azt kéri, hogy a Bíróság utasítsa el a fellebbezést, és a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

A fellebbezésről

26 Fellebbezésének alátámasztása érdekében a Bizottság négy jogalapra hivatkozik.

27 A jelen ügyben együttesen kell megvizsgálni az első és a második, a különleges helyzet fennállása tekintetében a tények téves jogi minősítésén, illetve a bizonyítékok elferdítésén alapuló fellebbezési jogalapot.

A felek érvei

28 Első jogalapja keretében a Bizottság arra hivatkozik, hogy a Törvényszék tévesen minősítette a jogi tényeket, ami a Vámkódex 239. cikk értelmében vett különleges körülmény fennállását illeti, amikor megállapította, hogy a Bizottság nem rendelkezett elegendő információval, és nem teljesítette felügyeleti kötelezettségeit a társulási megállapodás keretében.

29 Először is, a Törvényszék nem vette figyelembe a Bizottság által annak érdekében már meghozott intézkedéseket, hogy a Bizottság felvilágosításokat kapjon a lenszövet áruknak az Unió és Lettország közötti kereskedelméről, amely a Combaro helyzetét is magában foglalja.

30 Másodsorban a Törvényszék téves értékeléseket fogalmazott meg azon intézkedéseket illetően, amelyeket a Bizottságnak el kellett volna fogadnia.

31 E tekintetben a Bizottság elsősorban azt állítja, hogy a Törvényszék tévesen rótta fel a Bizottsággal szemben a bélyegzőlenyomatoknak a lett vámhatóság általi megsemmisítését, mikor maga is elismerte, hogy nem volt kötelező megőrizni a használt bélyegzőket.

32 A Bizottság ezenfelül arra hivatkozik, hogy – tekintettel arra, hogy e hatóságok többször is megerősítették a vitatott bizonyítványok nem eredeti jellegét – a Törvényszék azon megállapítása, miszerint a Bizottságnak az említett hatóságoktól e bizonyítványok tényleges újbóli vizsgálatát kellett volna követelnie, több szempontból is téves.

33 Ugyanezen hatóságok ugyanis 2003 és 2007 folyamán megvizsgálták a vitatott bizonyítványokat, és kétszer is ugyanazon nyilatkozatot adták ki. A Törvényszék tehát nem támaszkodhatott érvényesen arra a tényre, hogy a 2003. évi levelek aláíróját büntetőjogilag elítélték, mivel a 2007. június 26-i levélbe foglalt választ (a továbbiakban: a 2007. évi válasz) mindenesetre egy másik tisztviselő írta alá, tehát az tökéletesen szabályos.

34 Ezen összefüggésben a Törvényszék nem vett tudomást arról a tényről, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében a Bizottságot köti a lett vámhatóságok által végzett utólagos vizsgálat. Sőt, éppen ellenkezőleg, még azt is felrótta a Bizottságnak, hogy nem tett eleget e kötelezettségének, tehát tévesen ítélte meg úgy, hogy további információkat kellett volna szereznie.

35 Második jogalapja keretében a Bizottság először is azt állítja, hogy a Törvényszék elferdítette a bizonyítékokat, amikor megállapította, hogy a lett vámhatóság igazgatóhelyettesét, aki aláírta a vitatott bizonyítványokat és a leveleket az utólagos ellenőrzés keretében, feladatai körében elkövetett jogellenes cselekményei miatt elítélték. Az ügy különböző iratainak puszta összehasonlításából ily módon az tűnik ki, hogy a vitatott bizonyítványokat nem e személy írta alá.

36 A megtámadott ítélet más bizonyítékokat is elferdített annak megállapításával, hogy a lett vámhatóságok képtelenek voltak arra, hogy bemutassák az érintett vámhivatalok eredeti bélyegzőlenyomatait.

37 Végül, a bizonyítékok ezen elferdítései döntő jellegűek, mivel ezek hiányában a Törvényszéknek arra a következtetésre kellett volna jutnia, hogy a Bizottságnak nem kellett kiegészítő intézkedéseket elfogadnia.

38 A Combaro az első és második fellebbezési jogalap elutasítását kéri.

39 E tekintetben azt állítja, hogy a Bizottság által elfogadott intézkedések olyan általános intézkedéseknek minősülnek, amelyek a jelen ügyben nem elegendőek.

40 A Bizottságtól követelt kiegészítő intézkedéseket ténylegesen el kellett volna fogadni. Különösen a vitatott bizonyítványok tényleges vizsgálatára lett volna szükség, mivel a Törvényszék által feltárt okok miatt már nem létezett a kölcsönös bizalom alapja. Valamely ország vámhatóságai, amelyek tekintetében a korrupció gyanúja merül fel, nem várhatják el ezt a bizalmat. Ezen összefüggésben a Bizottság túlértékelte a Törvényszék által a 2003. évi levelek aláírója személyazonosságának tulajdonított jelentőséget. Ezek ugyanis csak egy valószínűsítő körülménynek minősülnek a sok közül.

41 A 2007. évi válasz sem bír azzal az értékkel, amelyet a Bizottság tulajdonít neki, mivel az nem szolgálhat a 2003. évi levelek bizalomra méltó megerősítésének, és az nem az ügy adatainak tényleges vizsgálatán alapul.

42 Egyébiránt, bár a Combaro elismeri, hogy a lett vámhatóság igazgatóhelyettese nem a vitatott bizonyítványokat írta alá, hanem csak a 2003. évi leveleket, arra hivatkozik, hogy e bizonyítványok aláírója nem ismert, és az ezen igazgatóhelyettes beosztottjaként dolgozott. Ezenfelül a vitatott bizonyítványok másolatát a 2003. évi levelekhez csatolták, amiből az következik, hogy e leveleket egy egésznek kell minősíteni.

43 A bizonyítékoknak a Bizottság által hivatkozott másik elferdítése sem fogadható el.

A Bíróság álláspontja

44 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy a Vámkódex 239. cikke, a végrehajtási rendelet 905. cikkével összefüggésben általános méltányossági záradéknak minősül, amely a bejelentőnek – az azonos tevékenységet folytató szereplőkéhez képest – kivételes helyzetére vonatkozik (lásd ebben az értelemben: 2011. február 17-i Bolton Alimentari ítélet, C-494/09, EU:C:2011:87, 54. pont; 2012. március 22-i Portugália kontra Transnáutica ítélet, C-506/09 P, EU:C:2012:156, 65. pont).

45 Ezen általános méltányossági záradék a behozatali vám elengedését vonja maga után, ha két feltétel teljesül, nevezetesen ha különleges helyzet áll fenn, és e személynek nem tulajdonítható megtévesztés vagy nyilvánvaló hanyagság (lásd ebben az értelemben: 2008. július 25-i C. A. S. kontra Bizottság ítélet, C-204/07 P, EU:C:2008:446, 86. pont).

46 A megtámadott ítéletben a Törvényszék a Combaro által hivatkozott egyetlen jogalap első részének vizsgálata végén arra a következtetésre jutott, hogy a Bizottság a vitatott határozatban helytelenül ítélte meg úgy, hogy e társaság nem található a Vámkódex 239. cikke értelmében vett különleges helyzetben.

47 Ezen ítélet 90. és 91. pontjából az következik, hogy e következtetés azon az értékelésen alapul, miszerint – egyfelől – a Bizottság tévesen ítélte meg úgy, hogy elegendő olyan információval rendelkezik, amelyek lehetővé teszik számára a helyzet értékelését, és – másfelől – ezen intézmény nem fogadta el azokat a konkrét intézkedéseket, amelyek elfogadására köteles lenne a társulási megállapodás megfelelő alkalmazásának felügyeletére és ellenőrzésére irányuló feladatai keretében.

48 A Törvényszék ily módon úgy ítélte meg, különösen az említett ítélet 77. és 85. pontjában, hogy a Bizottságnak előbb tisztáznia kellett volna az ügyben szereplő tényeket, és ha ezen intézmény teljességgel élt volna előjogaival, a vitatott bizonyítványok eredeti vagy hamis voltát nagyobb bizonyossággal lehetett volna megállapítani.

49 E tekintetben a Törvényszék ugyanezen ítélet 87. és 88. pontjában megállapította, hogy a Bizottság érvényesen nem elégedhetett volna meg a lett hatóságok által adott válaszokkal az utólagos vizsgálat keretében ahhoz, hogy állást foglaljon a Combaro helyzetéről, és e válaszok ellenére élnie kellett volna előjogaival.

50 Márpedig meg kell állapítani, hogy – amint azt a Bizottság is hangsúlyozza – a Bíróságnak a megtámadott ítélet 86. pontjában említett állandó ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy az olyan jegyzőkönyv által bevezetett közigazgatási együttműködési rendszer, amely az Unió és valamely harmadik állam közötti megállapodás mellékletében a termékek származására vonatkozó szabályokat állapít meg, az importáló tagállam és az exportáló állam hatóságai közötti kölcsönös bizalmon alapul (lásd ebben az értelemben: 2011. december 15-i Afasia Knits Deutschland ítélet, C-409/10, EU:C:2011:843, 28. pont; 2013. október 24-i Sandler ítélet, C-175/12, EU:C:2013:681, 49. pont).

51 A Bíróság ebből – különösen az exportáló ország által kiállított EUR.1 bizonyítványok utólagos ellenőrzését illetően – azt a következtetést vonta le, hogy az ezen utóbbi állam hatóságai által jogszerűen levont következtetések és értékelések kötik az importáló tagállam hatóságait (lásd ebben az értelemben: 2010. február 25-i Brita ítélet, C-386/08, EU:C:2010:91, 62 és 63. pont; 2011. december 15-i Afasia Knits Deutschland ítélet, C-409/10, EU:C:2011:843, 29. pont).

52 Ezek az elvek teljes mértékben relevánsak a társulási megállapodás alkalmazását illetően, mivel a 3. sz. jegyzőkönyv 17. és 32. pontjából az következik, hogy az exportáló ország feladata az EUR.1 bizonyítványok kiállítása, valamint az, hogy e tekintetben ellenőrizze az áruk eredetét, és adott esetben állást foglaljon e bizonyítványok eredetisége vonatkozásában.

53 Az említett elveket ezenfelül – *mutatis mutandis* – át kell ültetni a Bizottság és az exportáló ország vámhatóságai közötti jogviszonyra, amennyiben ezen intézmény a szállítási bizonyítványok eredetiségéről nyilatkozik a Vámkódex 239. cikke szerinti különleges helyzet fennállásának értékelése céljából.

54 E sajátos esetben ugyanis a Bizottságnak a vám visszafizetéséről vagy elengedéséről történő döntés céljából az importáló tagállam vámhatóságai helyett meg kell vizsgálnia bizonyos áruk importjának körülményeit és a releváns vámszabályok alkalmazását, különösen a szállítási bizonyítványok eredetiségére vonatkozó szabályokat (lásd ebben az értelemben: 2008. július 25-i C. A. S. kontra Bizottság ítélet, C-204/07 P, EU:C:2008:446, 90. pont).

55 Ezen összefüggésben azokból a jogalapokból, amelyekre a Bíróság ítélkezési gyakorlatában az exportáló ország vámhatósága által lefolytatott utólagos ellenőrzésnek kölcsönzött bizalmon alapuló közigazgatási együttműködési mechanizmus igazolására hivatkoztak, nevezetesen abból a tényből, hogy e hatóságok vannak a legjobb helyzetben ezen ellenőrzés elvégzéséhez, abból a körülményből, hogy az ilyen rendszer biztos és egységes eredményekhez vezet, valamint az uniós hatóságok által elfogadott határozatok kölcsönös elismerése biztosításának szükségességéből (lásd ebben az értelemben: 1984. július 12-i Les Rapides Savoyards és társai ítélet, 218/83, EU:C:1984:275, 26. és 27. pont; 1997. július 17-i Pascoal & Filhos ítélet, C-97/95, EU:C:1997:370, 32. pont) az következik, hogy azok a következtetések, amelyekre az exportáló ország hatósága jutott, főszabály szerint kötik a Bizottságot, amikor ezen intézmény a Vámkódex 239. cikke értelmében vett különleges helyzet fennállását értékeli.

56 A fentiekre tekintettel a Bizottság megalapozottan állítja, hogy főszabály szerint a lett vámhatóság által jogszerűen levont következtetésekre és értékelésekre kellett támaszkodnia a társulási megállapodásban előírt utólagos ellenőrzés keretében ahhoz, hogy dönteni tudjon a vitatott bizonyítványok eredetiségéről.

57 Nyilvánvaló, hogy az e hatóságoknak ily módon kölcsönzött bizalom nem vonja maga után azt, hogy a Bizottság bizonyos esetekben ne végezhessen vizsgálatokat az ilyen bizonyítványok eredetiségének értékelése céljából.

58 Ennek megfelelően a 2008. július 25-i C. A. S. kontra Bizottság ítéletben (C-204/07 P, EU:C:2008:446), amelyre a Törvényszék hivatkozott, többek között a megtámadott ítélet 70–74. pontjában, a Bíróság megállapította, hogy a Bizottságnak konkrét intézkedéseket kellett volna hoznia az áruszállítási bizonyítványok eredetiségének ellenőrzése érdekében, és az e vonatkozásban tanúsított mulasztás különleges helyzetnek minősülhetett.

59 Mindazonáltal az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben azon kötelezettséget, hogy részletes vizsgálatokat kell végezni az ilyen szállítási bizonyítványok tekintetében valamely társulási megállapodás alkalmazása felügyeletének és ellenőrzésének a Bizottságra háruló általános feladata keretében, igen sajátos körülmények igazolták, amelyek arra irányultak, hogy az exportáló ország vámhatóságai az e kétértelmű és inkoherens bizonyítványokra vonatkozó értékeléseket végezzenek (lásd ebben az értelemben: 2008. július 25-i C. A. S. kontra Bizottság ítélet, C-204/07 P, EU:C:2008:446, 111. pont).

60 E körülmények között, az e hatóságoknak kölcsönözendő bizalom ellenére a Bizottság az említett ügyben nem tudott dönteni a hozzá benyújtott kérelemről kizárólag az e hatóságok által szolgáltatott válaszok alapján.

61 A jelen ügyben ezzel szemben a megtámadott ítélet semmilyen olyan elemet nem tartalmaz, amely szerint a Törvényszék megállapította volna, hogy a lett vámhatóság által adott válaszok kétértelműek vagy inkoherensek. Épp ellenkezőleg, a megtámadott ítélet 87. pontjából az következik, hogy a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a Bizottságnak kellett volna eltérnie az e hatóság által levont következtetésektől.

62 E megoldás igazolása érdekében a Törvényszék az említett hatóságok által tett megállapítások rövidségére, valamint arra a tényre támaszkodott, hogy a megállapítások megerősítésére a 2007. év során nem az ügy iratainak valódi felülvizsgálatát követően került sor, továbbá olyan tényekre, amelyekre úgy hivatkoztak, mint az ugyanezen hatóságoknak a vitatott bizonyítványok kiállításában történő részvételét valószínűsítő körülményre.

63 Konkrétan, a Törvényszék a megtámadott ítélet 75. pontjában a következő megállapításokat tette:

– a vitatott bizonyítványok utólagos ellenőrzését az OLAF által a lenszövetek Dániából történő behozatalára vonatkozóan végzett vizsgálatot követően indították meg;

– az OLAF-jelentés a lenszövetek egy lett vámraktárban történő igen rövid ideig tartó árutovábbítását említi, amelynek a célja a szóban forgó áruk származásának elrejtése volt;

– a vitatott bizonyítványokon szereplő bélyegzőlenyomatok és aláírások vonatkozásában az OLAF jelentést követően végzett szakértői vizsgálatok bizonyítják, hogy valószínűleg hiteles bélyegzőlenyomatokról és aláírásokról volt szó;

– a vitatott bizonyítványokon szereplő bélyegzőlenyomatok erős hasonlóságot mutatnak a lett vámhatóságok hiteles bélyegzőlenyomataival;

– a lett vámhatóságok igazgatóhelyettesét, M. R.-t, aki aláírta a vitatott bizonyítványokat és az utólagos ellenőrzés keretében a leveleket, foglalkozása körében elkövetett jogellenes cselekményekért elítélték;

– a lett vámhatóságok nem voltak képesek az érintett vámhivatalokban, azaz a jelgavai [(Lettország)] és a bauskai [(Lettország)] vámhivatalokban használt eredeti bélyegzőlenyomatok szolgáltatására;

– a Bizottság jelentései a többek között a lett vámhatóságok körében uralkodó korrupciós hangulatról tesznek említést;

– a Lettországból származó lenszövet behozatala növekedett, és meghaladta az említett ország termelési kapacitását.

64 Márpedig – anélkül, hogy szükséges lenne annak meghatározása, hogy bizonyos körülmények esetleg igazolhatják-e, hogy a Bizottság eltérjen az exportáló ország vámhatóságai által egyhangúlag megfogalmazott értékelésektől – meg kell állapítani, hogy a Törvényszék megállapításai semmi esetre sem olyan jellegűek, hogy igazolhatnák az általa levont következtetést, és – következésképpen –, hogy arra támaszkodva utasítsa el a Bizottság azon érvét, miszerint a Bizottságnak szükségszerűen tartania kellett volna magát a vitatott bizonyítványoknak a lett vámhatóságok által végzett utólagos ellenőrzése eredményeihez.

65 Ily módon először is meg kell állapítani, hogy a Törvényszék azon megállapítása, miszerint a lett vámhatóságok nem voltak képesek a jelgavai és a bauskai vámhivatal eredet bélyegzőlenyomatainak bemutatására, nem teszi vitathatóvá azt a bizalmat, amelyet e hatóságoknak kellett volna kölcsönözni.

66 Amint ugyanis arra a Bizottság is hivatkozik fellebbezésében, bár a Lett Köztársaság hasznos időben mutatta be vámhivatalai bélyegzőlenyomatainak példányait, a társulási megállapodás egyetlen rendelkezése sem kötelezte a lett vámhatóságokat arra, hogy ezt követően megőrizzék az eredeti bélyegzőlenyomatokat, amint azt a Törvényszék egyébként kiemelte a megtámadott ítélet 80. pontjában, vagy hogy megőrizzék a bélyegzőket, amelyek lehetővé tették volna e lenyomatok létrehozását, ha azokat már nem használták.

67 Másodsorban annak a körülménynek, hogy a lett vámhatóság egyik igazgatóhelyettesét feladatai körében elkövetett jogellenes cselekmények miatt elítélték, és hogy a Bizottság jelentési ezen hatóságok tekintetében korrupciós hangulatról számolnak be, a jelen ügyben nincs döntő jelentősége.

68 Egyfelől, amint azzal egyébként a Combaro is egyetért, a Bizottság joggal állítja, hogy a 2003. évi levelek és a vitatott bizonyítványok - amelyek mind a Bizottság által első fokon benyújtott ellenkérelem B-4. mellékletében találhatók – egyszerű összehasonlításából az tűnik ki, hogy az e különböző dokumentumokon szereplő aláírások nagymértékben eltérnek egymástól.

69 A Törvényszék tehát elferdítette a hozzá benyújtott bizonyítékokat, amikor úgy ítélte meg, hogy M. R.-t lehetett annak a személynek tekinteni, aki aláírta e leveleket és e bizonyítványokat.

70 Másfelől, még azt feltételezve is, hogy az említett levelek aláírójának elítélése és az általános korrupciós hangulat, amelyeket a Bizottság említ jelentéseiben azon időszak tekintetében, amelyben a vitatott behozatalokra sor került, tehát 1999 és 2000 között, releváns lehet azon érték értékelésének tekintetében, amelyet a lett vámhatóságok által a 2003. évben elfogadott állásfoglalásnak kell tulajdonítani, meg kell állapítani, hogy ezek az elemek nem meghatározóak a jelen ügyben.

71 A megtámadott ítélet 16. és 88. pontjából ugyanis az következik, hogy e hatóságok a 2007. évi válaszban megerősítették, hogy a vitatott bizonyítványokat érvénytelennek kellett tekinteni, amelyet nem M. R. írt alá, és amelyet egy olyan időpontban küldtek el, hivatkozás sem történt arra, és még kevésbé nyert megállapítást, hogy az említett hatóságok korrupcióérzékeny problémával állnak szemben, és amely időpontban ráadásul a Lett Köztársaság már az Unió tagja volt.

72 Az a körülmény, hogy a 2003. évi levelek rövid megállapításokra szorítkoznak, és nem került megállapításra, hogy a 2007. év során történt megerősítés új vizsgálatokból következett, nem fosztja meg értéküktől az e hatóságok által tett állásfoglalásokat, mivel a társulási megállapodás nem ír elő semmiféle különös alakszerűséget e tekintetben, és a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy az uniós vámhatóságokat kötik egy utólagos vizsgálat eredményei, még akkor is, ha ezeket bármely indokolás nélkül vagy az OLAF által végzett vizsgálat végén megfogalmazott jegyzőkönyvön szereplő aláírás formájában közölték (lásd ebben az értelemben: 1997. július 17-i Pascoal & Filhos ítélet, C-97/95, EU:C:1997:370, 30–33. pont; 2011. december 15-i Afasia Knits Deutschland ítélet, C-409/10, EU:C:2011:843, 40. pont).

73 Ezen összefüggésben a Bizottság megalapozottan állítja, hogy a megtámadott ítélet 75. pontjában felsorolt többi valószínűsítő körülmény nem elegendő azon következtetés igazolására, amelyre a Törvényszék ezen ítélet 87. pontjában jutott, nevezetesen, hogy a Bizottságnak a lett vámhatóság válaszának hiányában élnie kellett volna előjogaival.

74 Ily módon az a körülmény, hogy a vitatott bizonyítványok utólagos ellenőrzésére az OLAF azon vizsgálatát követően került sor, amelyet más, egy másik tagállamba történő behozatal alkalmával bemutatott szállítási bizonyítványok vonatkozásával folytatott le, és amely vizsgálat oda vezetett, hogy felmerült annak gyanúja, hogy a lett vámhatóságok tisztviselői csalárd ügyletekben vettek részt, mind az ügyletek végrehajtásának módja, mind pedig e bizonyítványok jellege okán, nem járhat azzal a hatással, hogy általánosságban megfosztja értékétől az e hatóságok által e bizonyítványok vonatkozásában lefolytatott ellenőrzéseket, teljes egészében figyelmen kívül hagyva a 3. sz. jegyzőkönyvben előírt közigazgatási együttműködés mechanizmusát.

75 Hasonlóképpen, bár a Lettországból származó lenszövet behozatalának ezen állam termelési kapacitásait meghaladó mértékű emelkedése alapján megállapítható volt bizonyos csalárd ügyletek fennállása, ez nem teszi lehetővé sem annak bizonyítását, hogy a lett vámhatóságok részt vettek ezekben az ügyletekben, és még kevésbé annak bizonyítását, hogy e hatóságok részt vettek a vitatott bizonyítványok kiállításában.

76 Egyébiránt, az exportáló országok vámhatóságainak kölcsönzött bizalom nem vitatható a vitatott bizonyítványok egyik elemének, például a rajtuk szereplő bélyegző értékelése alapján, kivéve, ha a Bizottság köteles lenne arra, hogy az áruszállítási bizonyítványok eredetiségét illetően e hatóságok ellenőrzését szisztematikusan a sajátjával helyettesítse, megsértve ily módon a jelen ítélet 50–56. pontjában említett elveket.

77 A fenti megfontolások összességéből az következik, hogy a Törvényszék jogilag tévesen minősítette a tényeket a Vámkódex 239. cikke értelmében vett különleges helyzet fennállását illetően, amikor úgy ítélte meg, hogy a jelen ítélet 62. pontjában említett okok miatt a Bizottság nem támaszkodhatott volna a lett vámhatóságok által adott egyértelmű válaszokra a vitatott bizonyítványok eredetiségének értékelése tekintetében, és hogy – épp ellenkezőleg – ezen intézménynek e válaszok hiányában előjogait kellett volna alkalmaznia.

78 Következésképpen a Törvényszék a megtámadott ítélet 90. és 91. pontjában nem állapíthatta meg érvényesen, hogy a Bizottság tévesen ítélte meg úgy, hogy elegendő olyan információval rendelkezik, amelyek lehetővé teszik számára a helyzet értékelését, és hogy ez az intézmény elmulasztotta azon konkrét intézkedések elfogadását, amelyekre a társulási megállapodás megfelelő alkalmazása felügyeletének és ellenőrzésének feladata jogcímén köteles. Ebből az következik, hogy el kell utasítani azokat a következtetéseket, amelyeket ebből a Törvényszék vont le a Combaro által első fokon hivatkozott egyetlen jogalap első részének elfogadhatóságát illetően, és amelyek a megtámadott ítélet rendelkező részének szükséges alátámasztására szolgálnak.

79 Következésképpen helyt kell adni az első és a második fellebbezési jogalapnak, és az ítéletet hatályon kívül kell helyezni anélkül, hogy meg kellene vizsgálni a Bizottság által a fellebbezése alátámasztása érdekében hivatkozott többi jogalapot.

Az elsőfokú eljárásról

80 Az Európai Unió Bírósága alapokmánya 61. cikke első bekezdésének megfelelően a Bíróság a Törvényszék határozatának hatályon kívül helyezése esetén az ügyet érdemben maga is eldöntheti, amennyiben a per állása megengedi.

81 A jelen ügyben is ez a helyzet. Következésképpen meg kell vizsgálni a vitatott határozat megsemmisítésére irányuló, a Combaro által benyújtott keresetet.

82 E kereset egyetlen jogalapjának a Vámkódex 239. cikke értelmében vett különleges helyzet fennállására vonatkozó feltétel megsértésére alapított első része több érvet tartalmaz, amelyek a lett vámhatóságokkal, a Bizottsággal, illetve a német vámhatóságokkal szemben felrótt különböző mulasztásokra vonatkoznak.

83 Előzetesen meg kell állapítani, hogy bár a Combaro e különböző mulasztások megállapítása érdekében a szerinte valamely nemzeti bíróság által tett megállapításokra hivatkozik, a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy ha a Bizottság a Vámkódex 239. cikke alapján egy különleges helyzetről hoz határozatot, a Bizottságot nem köti a korábban egy ilyen bíróság által hozott határozat (lásd ebben az értelemben: 2008. november 20-i Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading ítélet, C-375/07, EU:C:2008:645, 69. pont), különösen akkor, ha e határozat kizárólag annak meghatározására irányul, hogy a behozatali tagállam vámhatóságainak a Bizottság elé kell-e utalniuk egy ügyet a célból, hogy az határozzon e rendelkezés esetleges alkalmazásáról.

84 A 2003. április 7-i és a 2003. május 7-i, a lett vámhatóságok által a vitatott bizonyítványok utólagos ellenőrzése kertében küldött levél, valamint az ezen ellenőrzés eredményét megerősítő, 2007. évi válasz megfogalmazásából az tűnik ki, hogy az említett hatóságok folyamatosan, egyértelműen és koherensen azt állították, hogy nem ők állították ki e bizonyítványokat, amiből az következik, hogy azokat e hatóságok sem tartották eredetinek.

85 A Combaro azon érvének tehát, miszerint a vitatott bizonyítványok ezen utólagos ellenőrzésének eredményeit figyelmen kívül kell hagyni, mivel azt olyan kétértelműség és inkoherencia jellemzi, mint a 2008. július 25-i C. A. S. kontra Bizottság ítéletben (C-204/07 P, EU:C:2008:446) szereplőket, nem lehet helyt adni.

86 Ezenfelül, a jelen ítélet 50–77. pontjából az következik, hogy e körülményekre figyelemmel szükségszerűen el kell utasítani a Combaro által annak megállapítása érdekében hivatkozott érveket, hogy a Bizottság feladata lett volna, hogy a lett vámhatóságok megállapításainak hiányában e bizonyítványok eredetiségére vonatkozó vizsgálatot indítson, illetve hogy ezt elmulasztva a Bizottság nem teljesítette kötelezettségeit. Ebből az következik, hogy a Combaro nem bizonyította, hogy a Bizottság nem ítélhette meg érvényesen úgy a vitatott határozatban, hogy az említett bizonyítványok nem voltak eredetiek.

87 Következésképpen el kell utasítani a Combarónak a lett vámhatóságok állítólagos mulasztásaira vonatkozó érvét is, mivel az azon az elképzelésen alapul, hogy tisztviselőinek korrupciója és szervezetének hiányosságai okán e hatóságok ténylegesen tévesen bocsátották ki a vitatott bizonyítványokat, és ezt követően megakadályozták ezek eredetiségének megállapítását.

88 Hasonlóképpen, a Combarónak a német vámhatóságok állítólagos mulasztásaira alapított érve sem fogadható el, mivel e mulasztások azon ténnyel kapcsolatosak, hogy e hatóságok tévesen és a kellő gondosság nélkül arra a következtetésre jutottak, hogy e bizonyítványok nem eredetiek.

89 Végül, az annak megállapítására irányuló érveket, hogy a Bizottság nem teljesítette a kötelezettségeit, mivel nem küzdött megfelelően a lett vámhatóságok korrupciójával szemben, és nem tett közzé arra irányuló véleményt, hogy értesítse az exportőröket az ezen időszakban Lettországban uralkodó helyzetről, mindenképpen el kell utasítani, mivel semmilyen kapcsolatban nem állnak azon körülményekkel, amelyek között a Combaro végrehajtotta a vitatott határozat szereplő behozatalokat. Ezen érvek ugyanis csak akkor lehetnek relevánsak e tekintetben, ha azt kellene megállapítani, hogy a vitatott bizonyítványokat e hatóságok állították ki, ez azonban nem nyert megállapítást.

90 A fentiekből az következik, hogy a Combaro nem bizonyította, hogy a Bizottság a vitatott határozatban tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a Vámkódex 239. cikke értelmében vett különleges helyzet fennállása nem került bizonyításra, következésképpen a Combaro által első fokon hivatkozott egyetlen jogalap első részét el kell utasítani.

91 Mivel a különleges helyzet fennállása *sine qua non* feltétele annak, hogy a behozatali vámok visszatérítését vagy elengedését lehessen kérni, a Combaro egyetlen jogalapjának a részéről tanúsított nyilvánvaló gondatlanság hiányára alapított második részét mint hatástalant el kell utasítani (lásd ebben az értelemben: 2010. június 10-i Thomson Sames Europe kontra Bizottság végzés, C-498/09 P, nem tették közzé, EU:C:2010:338, 97. pont).

92 Következésképpen a Combaro által benyújtott, a vitatott határozat megsemmisítésére irányuló keresetet el kell utasítani.

A költségekről

93 Az eljárási szabályzat 184. cikkének (2) bekezdése értelmében, ha a fellebbezés megalapozott, és a Bíróság maga hoz a jogvita kapcsán végleges határozatot, a Bíróság határoz a költségekről.

94 Ezen eljárási szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése értelmében, amelyet e szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

95 A Combarót, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság hatályon kívül helyezi az Európai Unió Törvényszéke 2017. július 19-i Combaro kontra Bizottság ítéletét (T-752/14, EU:T:2017:529).

2) A Bíróság elutasítja a Combaro SA keresetét.

3) A Combaro SA maga viseli a saját költségeit, valamint az Európai Bizottság részéről felmerült költségeket.

Aláírások